

Dopisi.

njimi želi tudi kaj posebno dobrega, kako sladčico za se in za svoje znance in prijatelje vzrediti. In zato ima skoraj vsak kateri prostorček v svojem vrtu za take posebnosti in sladčice odločen. In za take namene se sledeče sorte priporočajo.

Prva je gruška, kateri so dali mogočno doneče ime: „Slava sadjereje.“ In po pravici je tega imena iz mnogo ozirov vredna. Sad ni le velik in lep, ampak tudi dober. Ta gruška je jedna jesenskih maslenk in spominja po okusu in sočnosti na Diolovo maslenko. Na kutino cepljena, sicer presajenja ne prenaša dobro; pa na svojem prostoru puščena ali pa v drevesnici na kutino ali pa na gruševi divjak cepljena, tako močno in bogotno raste, da je še posebej zaznamovati ni treba. Od daleč jo je že od drugih dreves ločiti, in brž v prvem letu je že sadnih mladik vsa polna. Kar se njene rodovitosti tiče, more se z maslenko Napolconko meriti, o kateri je namreč znano, da same rodovitosti omaga, ako se pridno ne porezuje.

Druga sorta grušek je Preulova kolmar-ka, tudi kakor prva še vse premalo znana in razširjena. Teško je jo kde najti v naših vrtih ali na naših trgih in vendar je prava sladčica.

Sad je precej velik, svitlozelen in plošnat, kakor bergamotne sorte. Ima prav tenko lupino, in precej dolg, tenek sred globoke zareze v sadu sedeč recelj. Zori blizo konec septembra in kakor hitro se koža v rumenkasto prelivati začne, se mora potrgati in v 2—3 dneh povžiti predno mehka in močnata postane, sicer ni več v svoji največji dobroti. Njeno meso je aromatično, belo in plivko, t. j. se kakor maslo v ustih razpusti in po mislih skušenih sadjerejev in vrtnarjev ta gruška med ranimi jesenskimi gruskami zvonec nosi. Ni z vsakim prostorom zadovoljna in zahteva veliko skrbi pa vendar obilno ne rodi. Ali človek se mora pa pri tem, kar je najboljšo, tudi z malim zadovoljiti.

Tretja sorta je Holandska zlata kraljičina. Med vsemi jabelčnimi sortami je ta najnježnejša in najboljša. Spada med debelejšo sorte in je bolj na visoko, kakor na plošnato stran in ima lepo, pravilno podobo. Njena lepa zelena barva pri dozorenju na solnčni strani nekoliko zarujeva in zarudeva. Dozori okoli srede oktobra in je sred do konec decembra najbolja za jed. Na hladnem proti zraku zaprtem prostoru se drži tudi do februarja. Njena lupina je tenka, meso nježno in dišeče, sočno in prijetno kisel.

Vrh tega je to drevo še prav rodovitno, se more tedaj to jabelko imenovati pravo mojstersko delo sadjereje.

V Celju meseca februarja 1876.

J. M. Wokaun.

Sejmovi na Štajerskem. 8. marca v Pilštanju. 10. marca v Kapeli, v Nemškem Landsbergu, v Dolu, v Strassu, v Kostrivnici in pri sv. Jurju pod Tabrom. 11. marca pri sv. Magdaleni.

Iz Maribora. (Volitev — tepež). Vže na predvečer pred volitvijo se je v Mariborski čitalnici zbralo 63 volilnih mož, večjidel od sv. Lenarta in od Slov. Bistrice. Navzoče so nagovorili gg. dr. Radaj, dr. Srnec in g. Vekoslav Rajč y jako čvrsti besedi. Mnogo razveselil nas je g. Jakob Pečovnik, ki je poročal, kako je Wretzl pri sv. Lenartu bil volilcev iskat, pa ni našel nobene razve Pečovnika; jegovi pajdaši so si morali dolgi čas naganjati s tem, da so pri Sarnecu „kreucjali“. Tudi pri „Stadt Wien“, je rekel g. Pečovnik, je našel samo Wreclna z 2 volilcema. Na dan volitve se je večina Slovencev zbrala v čitalnici, drugi pa so pri „Stadt Triest“ čakali blizo Wreclijancev, ki so se pri mesarju Lorberju zbirali. Držali so se ti iz prva precej žalostni in obrazi so se jim nekoliko zjasnili, ko se je v 25 kočijah ravno toliko volilcev z muziko pripeljalo od Wreclnove hiše v Radvanju. Tudi enemu naših volilcev je sedaj začelo srce v hlače lesti. Tožiti je začel: jojmene, koliko jih je, sami gospodi — zgubljeni smo. „Tiho“, ga posvari šaljivi sosed, „ali ne vidiš, da sedi v vsaki kobači samo po eden kokot?“ Volilci so se začeli smejati in postali so zopet boljše volje. Na volišče so Slovenci prvi stopili in sicer v ogromni večini, tako da so se nemškutarji osupnjeni postavili na drugo stran. Med tem je prišel eden naših volilcev, kojega so poprej nemčurji lovili in mu po sili zelene trake z Wreclnovim imenom na suknjo pripneli. Na volišču pa se je dobro postavil na slovensko stran. Sedaj mu migne poštar Weingerl rekoč: ti nisi na pravem mestu, ne vidiš zelenih trakov? Volivec pa mu zdražen zavrne: oh, jaz sem že na pravem mestu, pa ti trakovi niso na pravem mestu — in pri tej priči strga trake in jih požene z onimi vred, koje so mu mesarja Lorberja hčeri v žepu natlačile, tje na tla pred začudenega Weingerla. Volitev se je začela. Okrajni glavar g. Seeder je štel slovenske volilce do 95. številke in brž je razsodil: Slovenci volijo v volilni odbor 4 odbornike. Za Wreclijance se nihče ni zmenil, ti so stali in tiho djali. Slovenci so izvolili v odbor: dr. Dominkuša, dr. Srneca, g. Jak. Pečovnika in g. J. Mlakarja. Glavar je pozval v odbor g. Dom. Čolnika, Forsterja in Formaherja. Dr. Dominkuš je postal predsednik in dr. Srnec zapisnikar. Volitev sama se je hitro vršila, med kateroj je Wrecl hudo sopihal in se močno potil. Dr. Radaj je za Framsko srenjo sebe volil. Zato je poznej Wrecl rekel: mein Kollege hat die Stimme sich gegeben, darum wähle auch ich mir. Vse se je smejalo tolikemu govorniškemu kozlu, kojega je Wrecl tukaj vstrelil. Komaj je bil oddan 105. glas za dr. Radaja, že so bili Wreclijanci kakor tepena vojska na pobegu. Mnogo časa poznej so zapustili Slovenci slavno volišče in se podali v procesiji v čitalnico. Naprej so šli godci in dva

kmeta sta nosila, prvi slovensko, drugi cesarsko zastavo. Prišedši na mestni veliki trg so zmagnosni volilci zagnali veseli glas: živili Slovenci! V čitalnici je bil skupni obed; g. poslanec dr. Radaj je sedel na sredi med kmetskim volilcem in duhovnikom. Vršile so se lepe napitnice, živahni nagovori od dr. Radaja, dr. Srneca, dr. Vošnjaka, dr. Dominkuša, prof. Valenčaka, Dom. Čolnika in Vekoslava Rajča. Ob dveh bilo je vse pri kraju. Volilci so se hitro napotili vsak na svoj dom. Sploh vsa volitev se je vršila izgledno v lepem redu.

Wrecl je najel 3 bande muzikašev, pripravil veliko pojedino v kazini, pri Lorberju in doma — pa jegovim volilcem ni hotlo prav dišati. Tudi možnarjev je bilo po vsej okolici nastavljenih — celo v Kamci. Pa vse je tiho ostalo, ker je Wrecl propal. Muzikaši so ga baje hotli tolažiti in mu zagodili cesarsko pesem. Ali je kaj pomagalo ali ne, tega nismo izvedeli, pač pa je se nam poročalo o izreku nekega burklježa, ki je djal: Wreclnu bi sedaj najbolj kazalo zakrožiti znano pesem: o du mein lieber Augustin . . . s' Geld ist hin, alles ist hin.

Nepričakovani izid volitve je tudi Mariborske prebivalce iznemiril. Začelo se je prepirati in kregati zlasti tam, kder so se Wreclnovi volilci še potikali. Zato se je prigodilo, da se je unel prepir in tepež, ko so nekateri Mariborski Slovenci mimo Lorberjeve krčme šli. Sedaj planejo Šalk, oba Lorberja, Repnik in drugi iz hiše nad Slovence, jih zapodijo v pobeg in udarijo za njimi v Cizerlovo krčmo, kamor so se oni mislili skriti. In sedaj se je začel hud tepež, s katerim bo imela sodnija opraviti.

Iz Mozirja. („Gornjesavinjska posojilnica.“) V nedeljo 20 t. m. je sklical predsednik „gornjesavinjske posojilnice“ g. Janez Lipold generalno sejo v Mozirje, pri kateri se je mej drugim prečital račun posojilničnega delovanja. — Društvo šteje 32 udov, kateri so vložili vsak po 30 gld. Znesek znaša 910 gld. — Društvo je začelo 20. junija l. 1875 delovati. Bilanca kaže koncem leta 1875: aktive 10.906 gld., pasive pak 10.706 gld., ostane tedaj še 200 gld., kateri se smatrajo za rezervni fond. Delovalo je društvo v 6 mesecih in 10 dnevih z 54.653 gld. 90 kr. — V seji so bili vsi računi odobreni in vršila se je na to nova volitev v ravnateljstvo. Jednoglasno so bili voljeni prešnji gospodje in sicer: gg. Janez Lipold za ravnatelja, Ant. Goričar za denarničarja, Janez Tribuč za perovodjo in gospoda Josip Lipold in Anton Turnšek za pregledovalca računov. — Društvo je tedaj v polletnem delovanju prav dobro delovalo in občna hvala gre p. n. ravnateljstvu za brezplačni trud. Da se je pa ta dobrotljivi zavod v Mozirju osnoval, imamo se zahvaliti našemu državnemu in deželnemu poslancu g. dr. Josipu Vošnjaku, kateri je prvi misel sprožil in tudi pod lastnim predsedništvom društvo snoval. Ob enem pa gre pristrčna zahvala g. Janezu Lipoldu, rav-

natelju društva, kateri je blagovolil reč v roke vzeti, in tako taktno — moramo reči — izvrstno delovanje vodil. Da zaslužita tudi gg. A. Goričar in J. Tribuč vso hvalo je razumno; kajti za delovanje ne zadostuje le glava, ampak morajo biti tudi roke. Tedaj lepa hvala tudi gg. adjutantoma! — Slovenci! Snujte si jednaka društva povsod, kjer je mogoče; vsaj ne delate „sami za se“ ampak za naš ubogi slovenski narod, kateri vam bode vedno hvaležen. Bog i sreča junačka!

Mozirski.

Od sv. Marjete pri Pesnici. (Pobalinska divjost.) V nedeljo 20. t. m. se več razuzdanih pobalinov zbere, ter mesto službe božje od jutra do večera okoli po krčmah popivajo in razsajajo; najdejo se namreč tudi taki brezvestni krčmarji, ki še celo med službo božjo pijancem natakajo, da le denar dobijo. Na večer vsi pijani in razdivjani pobalini sklenejo nekoga natepsti ali celo ubiti; k nesreči jim pride neki mirno domu grédoči kmet v roke; divjaki ga napadejo, na tla vržejo in z nogami po njem teptajo, da mu rebro zlomijo, in eden ga začne z dolgim nožem dregati, da revež glasno upije in usmiljenja prosi; na ta krič prihitijo nekteri ljudje in reveža obranijo. Drugi dan pridejo žandarji iz Jarenine ter hudodelnike poberejo in na dolgi verigi skupaj vkljenjene v Maribor ženejo. — Ni ga več straha božjega med ljudmi, pa tudi ni več varnosti in reda. Oni pobalini so večjidel sinovi takih starišev, katerim je bilo malo mar, kamo so jibovi sini zahajali, ali kaj so počenjali: zatorej so si pa tudi hudodelnike izredili, kateri so že zgodaj dozoreli — za ječo.

Izpod Pohorja. (Naši volilci) so šli 26. febr. v boj, v hud boj, ne z orožjem v roki, da bi prelivali kri, temuč s trdnim prepričanjem v srcu, da se morajo potegniti za resnico. Mi, ki smo doma ostali, ozirali smo se trepetajočim srcem za njimi, boječi se, da bi v zadnjem trenutku ne omahovali, kakor se je to že večkrat zgodilo. Toliko večjo radost smo občutili, ko so nam prinesli novico, da je zmaga na naši slovenski strani. Sicer tudi zdaj ni manjkalo izdajalcev, ki so se od sovražnika dali zapeljati, pa kaj jim to pomaga — pri vseh poštenih zgubili so spoštovanje in zaupanje. Slovenski korenjaki pa, ki so glasovali za svojega rojaka, postavili si so časten spomin, spomin, ki jih bo še mnoga leta slavil.

Zalibože da je v naši okolici le malo takih možev; toliko večje spoštovanje toraj onim, ki so rešili čast našega okraja. Med temi je tudi Selniški župan Fr. Šiker, ki še nikdar ni bil volilec, ki toraj tudi ni zakrivil sramote, katero so si Slovenci v poprejšnih letih na vrat nakopali, ki je sedaj prvokrat pokazal, da je mož, blagega, poštenega, hrabrega srca, in pa zdravega razuma, ki sam vé, kaj je prav, ter se ne da od nikogar voditi. Vsi njegovi tovariši so šli v zanjke sovražnikove, on pa je trdno stal, kakor skala v sredi burnega morja. Vso prizadevanje nasprotnikov, obrekovanje

grdenje, zabavljanje, hudovanje, zaničevanje bilo je — bob ob steno. Mož je ostal, dasi sam, neomahljiv. S tem si je pa tudi pridobil zahvalo in čislanje vseh poštenih, ki je gotovo več vredno kakor hudobne, izmišljene zabavljivke nekaterih nespametnih kričačev!

Slava takemu moževi!

Od Pesnice. (Nekaj v volitvah.) Silno nas je razveselil in mislim tudi vse druge poštene Slovence, izid volitve v deželni zbor, pri kateri je naš vrli rojak in prijatelj g. dr. Franz Radaj zoper nemčurja Wretzl-na zmagal; nadejamo se, da smo si zbrali moža prebrisane glave in poštenega srea.

Ova zmaga je seosebno za nas Mariborske Slovence važna in veliko pomenljiva, ker smo ž njo starega sovražnika Wretzl-na in jegove tovariše v prah podrli, drugič tudi zato, ker med nami vtrduje in širi složnost in edinost, ktera nam je zdaj do zmage pomagala in s katero, ako Bog da, bomo tudi pri prihodnjih volitvah enako zmagali.

Z veselimi obrazi so prišli v soboto 26. t. m. po dokončani volitvi poštene slovenski volilci domu, ali s strašno z dolgimi nosi so priropotali naši odpadniki in Judeži nazaj, kakoršnih smo tudi tukaj nekterih imeli.

Pri sv. Marjeti na Pesnici, kakor smo slišali je baje neki kmet z imenom Matija Vraz, ki je Wretzl-na zagledavši, iz samega strahu njemu dal glas, dasiravno je poprej pravil, da Wretzl-na nikdar volil ne bo! Enako je tudi nek Jožef Schiker v sam rad za Wretzl-na glasoval in s tem pokazal, kakšen ptič da je. Jegov oče je svoje dni kakti volilee Seidl-nu dal svoj glas, jegov sin pa Seidl-novemu prijatelju Wretzl-nu. Kakor stara ptica poje, uči tudi mlade svoje. Takih ptičkov prihodnjič več ne volimo, ki našega zaupanja vredni niso.

Iz Slov. Bistrice. (Skazali ste se volilci) zopet enkrat zavedni boritelji, da ste si izvolili v mnogih rečeh zmožnega in previdnega gosp. dr. Radaja, e. kr. notarja in velikega posestnika, kateri je pošten, čvrst, učen in premožen; in zato sposoben za boritelja za našo boljšo prihodnost, tako — kakor dobro znani stari poslanec gospod Miha Herman.

Omenjam tudi, da smo videli starčeka Wretzl-na, pa soditi mu je bilo da on še ni zmožen za paternošter, da bi ž njim sv. roženkranc pomolil; pa še menj za butaro poslanstva zavolj zmedene politike in temnih paragrafov postav, katerim so še visoko učeni in bistroumni dohtarji komaj kos; mislim, da še toliko menj že starikasti „paverski kmet“ Miha Wretzel.

Omenim tudi, da se je 26. febr. hotel skazati stari Wretzel „oteka ubogih“ ali prav za prav očeta piva. Videli smo Wretzlnovega hlapca z klusama in dvema zastavama in na srednjem vozu precej pivarskih sodičev. Pa kar smo videli, ni drugega dobrega dela Wretzl doživel s to postrežbo, kakor da so se nekateri debeli trebušniki proti

nam široko rezali, pesti kazali, trebuhe stresali zato, da jim ni preveč obilo popito pivo po trebuhih presedalo. Dosti za zdaj; samo to še opominjam, bodimo vselej: „Vsi za ednega, eden za vse i. t. d.“

Všečno bi bilo kmetom, da bi se o priličnem času*) potrudili novi g. poslanec poslušat kmetov, da bi jim ti potožili svoje potrebe, za ktere bi se naj naš novi gospod poslanec borili, kakor dela poslanec g. M. Herman.

Iz Lokovic pri Šoštanju. (Nesreča po snegu.) Lanski sneg je po sadunosnikih in gošah veliko škode napravil, pa toliko nesreč vendar ni zakrivil, kakor letošnji, ki je pa tudi polovico debeleji bil.

Uni teden je šel mladi, še le 2 leti oženjeni kmet D. k svoji kleti, iz strehe sneg izkopavat, ko je delo dovršil, je mislil iz strehe na sneg skočiti; k nesreči pa prileti ravno na špičast kol, in se nasadi na njega, koji se mu je za eno obilno ped globoko v meso vdrl, in prelomil; še ni teden pretekkel, kar je bil ranjen; pa so ga že pokopali.

Blizo Šoštanja je tudi staro, tako zvano „Jurkevo cigelnico“ podrlo; dekla je pod streho ravno krmo za kravo rezala in je bila pri priči mrtva.

V Šoštanju na sredi trga je tudi eni hiši streho polomilo, ktera pa je tudi poloma res potrebna bila.

Letošnji pust bil je dolg, pa še skoro prekratek, dosti deklet se je v naši fari poomozilo, pa vendar še je marsiktera ljubezni potrebna milo vzdihnila, kakor stara pesem pravi: „Prišel je strašni pustni dan, — In zapri vse ženine nam! Če Vam je ljubo, še pa drugikrat kaj!**)“

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Deželni zbor Štajerski začne 7. marca zborovati in bo na mesto Brandstetterja v njem sedel novi izvoljeni slovenski poslanec dr. Radaj. — Državni zbor dela v silni naglici, da bi do 4. marca zgotovil najvažnije predloge zlasti da nam naloži novi dolg z zlatimi obresti. Ni dvomiti, da bo predlog sprejet, vsaj o ustavoverni poslanci sprejeli tudi kupčijsko pogodbo z Romunskim, čeravno vsi sprevidijo, da bo nam strašno na škodo. Naše blago bo moralo 20% colnine plačati romunsko zrnje se pa bo vvažalo — brez vsakega cola. Cena našemu zrnju bo še bolj padla. Čehe mučijo z večnimi volitvami; vsako leto volijo skozi 9 let po dvakrat; toda Čehi volijo vedno stare poslance in jim nalagajo, da ne smejo ne v deželni pa ne v državni zbor, dokler se sedanji volilni red ne prenaredi in česki deželi ne priznajo jene stare pravice. Kolike da jih stane tako vo-

*) V posebnih krajih kakor v Mariboru v št. Lenartu, v Slov. Bistrici itd.

**) Lepo prosimo! Ured.